

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov: **1/ T. I.**, F. K. č. X., T., **2/ I. I.**, P. č. X., T., **3/ A. K.**, O. č. X., T., právne zastúpených P. T., advokátom AK so sídlom N. č. X., B. N. B. proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Topoľčanoch**, Nám. L. Štúra č. 1738, Topoľčany, za účasti: **1/ Slovenský pozemkový fond Bratislava**, Búdková cesta č. 36, Bratislava, **2/ Mesto Topoľčany**, Nám. M.R. Štefánika č. 1/1, Topoľčany, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. OPÚ 2004/00325-Gn/6 zo dňa 26. októbra 2009 v konaní o odvolaní odporcu a vedľajšieho účastníka proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 22. februára 2010 č.k. 19Sp/97/2009-50, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sp/97/2009 – 50 zo dňa 22. februára 2010 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre zrušil rozhodnutie odporcu č. OPÚ 2004/00325-Gn/6 zo dňa 26. októbra 2009 podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP a zaviazal odporcu k úhrade trov konania vo výške 583,39 Eur.

Svoje rozhodnutie krajský súd odôvodnil tým, že rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci , pričom poukázal na svoj predchádzajúci rozsudok č.k. 19Sp/212/2008-49 zo dňa 27.februára 2009 a poukázal na ust § 24 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní o doručovaní do vlastných rúk, ktoré platilo aj v čase

doručovania vyvlastňovacieho rozhodnutia, resp. rozhodnutia odvolacieho orgánu. Poukázal na to, že odporca sa touto otázkou nezaoberal, napriek tomu, že vyvlastňovacie rozhodnutie (prvostupňové a ani druhostupňové) nie je opatrené pečiatkou právoplatnosti. Ďalej súd poukázal na ust. § 11 ods. 2 zák. č. 100/1964 Zb. podľa ktorého nadobudnúť vec do socialistického spoločenského vlastníctva rozhodnutím štátneho orgánu možno len v prípadoch ustanovených zákonom, pričom vlastníctvo prechádza dňom určeným v rozhodnutí, a ak nie je určený, dňom právoplatnosti rozhodnutia. Súd dospel k záveru, že z listín, ktoré sa nachádzajú v administratívnom spise nemožno konštatovať, že rozhodnutie o vyvlastnení z 30. apríla 1979, ktoré nie je opatrené doložkou právoplatnosti, sa skutočne stalo právoplatným a nemožno potom ani konštatovať, že predmetné nehnuteľnosti zapísané v PKN vložke č. X. prešli do vlastníctva štátu na základe vyvlastňovacieho rozhodnutia. V tejto veci poukázal súd aj na právny názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 1Sžo/73/2007 z 15. januára 2008, pričom poukázal na to, že ak v priebehu ďalšieho konania nastali pochybnosti o právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení a preto súd nebol týmito dôvodmi viazaný. Poukázal na to, že úlohou odporcu bude v ďalšom konaní vysporiadať sa s námietkou, či vyvlastňovacie rozhodnutie ÚPA 3940/1978 zo dňa 30. apríla 1979 a s ním spojené rozhodnutie ONV Topoľčany zo dňa 20. augusta 1979 nadobudlo, alebo nenadobudlo právoplatnosť.

Proti tomuto rozsudku podal odporca a účastník Mesto Topoľčany.

Odporca podal odvolanie v zákonnej lehote a domáhal sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na nové rozhodnutie. Vo svojom odvolaní poukázal na to, že podľa jeho názoru prešli sporné pozemky na Československý štát MsNV Topoľčany a neskôr protokolom o delimitácii majetku, majetkových práv v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. prešli do vlastníctva Mesta Topoľčany. Poukázal na ust. § 78 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností, že vlastnícke právo svedčí v prospech Mesta Topoľčany pokiaľ sa nepreukáže opak, pričom toto nemôže byť predmetom reštitučného konania v správnom konaní, ale musí to byť predmetom iného konania.

Mesto Topoľčany podalo odvolanie v zákonnej lehote a domáhal sa zmeny rozsudku krajského súdu tak, že by bolo napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdené. Poukázal na to, že v konaní predložil dôkazy potvrdzujúce skutočnosť, že predmetné vyvlastňovacie rozhodnutie MsNV Topoľčany ÚPA 3940/78 z 30. apríla 1979 a s ním spojené rozhodnutie

ONV Topoľčany č. Výst. 2064/79/Čer. z 20. augusta 1979 nadobudli právoplatnosť. Poukázal na to, že súd neprihliadol na dôkazy predložené Mestom Topoľčany a má za to, že rozhodnutie súdu je n vychádza z nesprávneho právneho posúdenia.

Zástupca navrhovateľov v 1/ až 3/ rade sa k veci vyjadril tak, že navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť a zároveň žiadal priznať náhradu trov odvolacieho konania. Poukázal na to, že správny orgán mal skúmať podmienky dôvodnosti ustanovenia opatrovníka účastníkom vyvlastňovacieho konania a taktiež nesúhlasil s tvrdením Mesta Topoľčany o tom, že rozhodnutie o vyvlastnení je právoplatné. Pokiaľ ide o trovy konania tak, tie boli vypočítane v súlade s Vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 v spojení s § 250ja Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a dospel k záveru, že odvolanie odporcu a Mesta Topoľčany je dôvodné.

Podľa § 250ja ods. 1 OSP proti rozsudku súdu podľa § 250j ods. 1 a 2 je prípustné odvolanie. Podľa ods. 3, ak odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu v medziach žaloby nie je v súlade so zákonom a súd prvého stupňa žalobu zamietol, môže rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že zruší rozhodnutie správneho orgánu a vráti vec žalovanému správne orgánu na ďalšie konanie. Inak o odvolaní rozhodne spôsobom podľa § 219 až § 221 tohto zákona.

Podľa § 246 ods. 1 na preskúmanie rozhodnutí a postupov sú vecne príslušné krajské sudy, ak zákon neustanovuje inak.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ súd rozhodnutie zruší, len ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za

preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Ústavného súdu Slovenskej republiky ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že efektívny súdny prieskum rozhodnutí štátnych orgánov za účelom zabezpečenia práv a záujmov jednotlivcov je základným prvkom systému ochrany ľudských práv.

Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na nezávislom a nestrannom súde. Tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy vykonáva.

Vykladať a aplikovať zákony je v právomoci všeobecných súdov, pričom tento výklad nesmie byť arbitrárny a musí byť náležite odôvodnený. Rozhodnutie súdu musí byť odôvodnené a musí byť z neho dostatočne zrejmé na základe čoho súd dospel k svojmu rozhodnutiu. Aj keď nie je nevyhnutné, aby sa súd vysporiadal s úplne všetkými argumentmi účastníkov, vyjadrenie, ktoré bolo akceptované a malo rozhodujúci vplyv na výsledok sporu musí byť zdôvodnené jasne a nepochybné. Rozsudok vyneseny súdom musí obsahovať odôvodnenie. Odôvodnenie rozsudku musí byť písomné a musí obsahovať odpovede súdu na všetky argumenty prednesené stranami, ktoré viedli k rozhodnutiu. Rozsah tejto povinnosti závisí od povahy rozsudku. Dôvody musia byť špecifikované s ohľadom na skutkové okolnosti prípadu a nielen odkazovať na určité časti zákonov. Akýkoľvek nedostatok alebo neadekvátnosť v odôvodnení môže viesť k neplatnosti rozsudku z formálnych dôvodov.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku, tak ako je uvedené vyššie, nie je vôbec zrejmé, ktoré skutočnosti považoval krajský súd za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Už vôbec nemožno konštatovať, že odôvodnenie rozsudku je presvedčivé.

Odvolací súd dáva do pozornosti, že úlohou súdu v preskúmovacom konaní je preskúmať zákonnosť postupu a rozhodnutia správneho orgánu v medziach žaloby, pričom v danom prípade krajský súd tento prieskum v podstatnej časti vôbec neurobil. Nevysporiadal sa s námietkami Mesta Topoľčany uvedenými v vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov 1/ až 3/ rade a to najmä, že si nepripojil súdne spisy Okresného súdu Nitra č.k. 6C/236/81 a Krajského súdu v Bratislave 11Co/136/84, z ktorého rozhodnutia vyplýva, že rozhodnutie MsNV v Topoľčanoch č. ÚPA 3940/1978 z 30. apríla 1979 v spojení s rozhodnutím ONV z 20. augusta 1979 nadobudli právoplatnosť, teda všeobecné súdy v inom súdnom konaní predbežne skúmali otázku právoplatnosti predmetných vyvlastňovacích rozhodnutí a aj túto otázku posudzovali.

Najdôležitejšou časťou odôvodnenia akéhokoľvek rozsudku je tzv. právna veta, t. j. právny názor konajúceho súdu, ktorý odôvodňuje výrok, korešponduje s výrokom a umožňuje každému pochopiť, prečo konajúci súd vo veci rozhodol tak, ako rozhodol. Pri nedostatku právnej vety nie je možné dospieť ani k záveru, či je rozhodnutie prvostupňového súdu vo výroku vecne správne, keďže výroku nekorešponduje žiadne relevantné odôvodnenie.

Nie je úlohou odvolacieho súdu domýšľať dôvody, pre ktoré prvostupňový súd rozhodol vo veci tak ako rozhodol, ani nahrádzať úlohu prvostupňového súdu v súdnom prieskume rozhodnutí správnych orgánov. Ak by odvolací súd takúto úlohu na seba zobral, potom by vážnym spôsobom zasiahol do práva účastníka konať pred súdom, nakoľko by ho de facto obral o možnosť dvojinštančného konania garantovaného v týchto prípadoch zákonom. Preto krajský súd pochybil, keď rozhodnutie odporcu zrušil bez toho, aby sa v dôvodoch svojho rozhodnutia riadne vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami, ktoré v konaní uviedli všetci účastníci konania.

Takéto rozhodnutie možno považovať za arbitrárne, pretože aj nedostatočne odôvodnené rozhodnutie súdu môže zasiahnuť do práva na súdnu ochranu, ktorá je garantovaná každému Ústavou Slovenskej republiky.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. f/ napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, pričom v novom konaní krajský súd preskúma zákonnosť postupu a rozhodnutia žalovaného, vo veci

opätovne rozhodne, pričom rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania podľa § 224 ods. 3 OSP a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodní podľa § 157 ods. 2 OSP.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 24. marca 2011

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská